

درس هشتم: راه ها و حمل و نقل (۱)

وسایل حمل و نقل

راه برای جابه‌جا کردن مردم و کالاها از مکانی به مکان دیگر، لازم است. برای مثال، مردم برای رفتن به مدرسه یا محل کار خود، رفتن به مغازه‌ها و خرید کردن، رفتن به تعطیلات یا دیدن اقوام و دوستان خود به راه‌ها نیاز دارند. بسیاری از کالاهایی که مردم مصرف می‌کنند، مانند مواد غذایی، از راه‌های دور و نزدیک به دست آنها می‌رسند. همه‌ی مکان‌ها به وسیله‌ی راه به یکدیگر مربوط می‌شوند.

به وسایلی که مردم و کالاها را جابه‌جا می‌کنند، وسایل حمل و نقل می‌گویند.

حمل و نقل در گذشته

فعالیت

۱- پرس و جو کنید که پیش از اختراع اتومبیل، مردم از چه وسایلی برای حمل و نقل استفاده می کرده اند و این وسایل درشکه - کالسکه - اسب - اتومبیل های قدیمی

چه تفاوتی با وسایل حمل و نقل امروزی داشته اند. این وسایل پیشرفته نبودند، سرعت آنها کم بود و تعداد افراد

۲- پیش از اختراع اتومبیل اگر در یک روستا فردی بیمار می شد چگونه می توانستند او را به درمانگاه برسانند؟ اگر کمی را جا به جا می کردند.

در مسیر پستی و بلندی زیاد یا رودخانه وجود داشت چگونه؟ در بعضی مواقع با درشکه یا کالسکه جا به جا می شد.

۳- انسان همواره در آرزوی سفر به کرات دیگر مثل کوهی مریخ بوده است. به نظر شما در آینده این امکان فراهم

خواهد شد؟ بله

حمل و نقل در گذشته

امروزه در شهرها مردم برای جابه‌جا شدن از وسایل مختلف استفاده می‌کنند.

قطار شهری

در شهرهای بزرگ، یکی از وسایلی که مردم را از جایی به جای دیگر می برد قطار شهری (مترو) است که بیشتر از زیر زمین عبور می کند و سرعت زیادی دارد.

فعالیت

۴- در کلاس درباره ی موارد زیر، گفت و گو کنید.

- به نظر شما کدام یک از وسایلی که تصویر آنها را می بینید، برای سفرهای درون شهری مناسب ترند؟ کدام یک

از این وسایل، هوا را کمتر آلوده می کند. تاکسی-ون-مترو-اتوبوس مترو آلودگی کمتری دارد.

- با استفاده از کدام یک از آنها، مشکل ترافیک کمتر می شود؟ کدام یک کم هزینه تر است؟ تعداد کدام یک را مترو یا قطار شهری - نسبت به تمام وسایل دیگر دارای سرعت بالا،

بهرتر است در آینده در جامعه افزایش دهیم؟ چرا؟

هزینه کم و آلودگی کم است و تعداد افراد زیادی را جابه جا می کند.

- انجام چه فعالیت هایی از طریق اینترنت موجب کاهش رفت و آمد، حمل و نقل، ترافیک و آلودگی و

صرفه جویی در انرژی می شود؟ خرید، آموزش، انجام فعالیت های بانکی

۵- کاربرگه ی شماره ی ۷ (رفت و آمد به مدرسه) را انجام دهید.

راه ها و بازرگانی

در درس پیش خواندید که کالاهای مورد نیاز ما در کارخانه ها تولید می شوند. این کالاها با وسایل حمل و نقل

از راه های ارتباطی میان شهرها و روستاها می گذرند و به فروشگاهها و مراکز خرید فرستاده می شوند تا ما آنها را

خریداری کنیم. پس راهها نقش مهمی در رفع نیازهای ما دارند.

فعالیت

۶- تصویر زیر، یک کارخانه‌ی کمپوت سازی را نشان می‌دهد. این کارخانه برای چه فعالیت‌هایی به راه‌ها و وسایل حمل و نقل نیاز دارد؟

- مواد اولیه را به کارخانه می‌رساند.
- کارگران به وسیله راه به کارخانه می‌آیند.
- کالا از طریق راه‌ها به شهرها و فروشگاه‌ها می‌رسد.

نقش راه ها در صادرات و واردات کشور

امروزه، مردم در همه جا به محصولات کشاورزی، مواد اولیه و کالاهای صنعتی و همچنین به یکدیگر نیاز دارند و به همین دلیل، به هم وابسته اند. آیا می توانید چند کالا را نام ببرید که در خارج از محل زندگی شما تولید می شود و سپس برای مصرف به محل زندگی شما حمل می شود؟ **زعفران - پسته - خرما**

اگر در یک ناحیه، محصولی بیشتر از نیاز مردم تولید شود، مقداری از آن محصول را برای فروش به جاهای دیگر می فرستند. برای مثال، در استان گیلان برنج و چای تولید می شود؛ در حالی که بیشتر نواحی کشور ما برای کشت این دو محصول شرایط

مناسبی ندارد. بنابراین، چای و برنج گیلان به سایر نقاط کشور فرستاده می شوند و در آنجا به فروش می رسند. از سوی دیگر، استان گیلان شرایط آب و هوایی و خاک مناسب برای کشت خرما، پسته و زعفران ندارد. برای همین، ساکنان آن استان، این محصولات را که از نواحی دیگر به محل زندگی شان وارد می شود، می خرند.

تعریف واردات و صادرات

• کالاهایی که در داخل یک ناحیه تولید شده‌اند، برای فروش به جاهای دیگر فرستاده می‌شوند؛ به این کار صادرات می‌گویند.

• کالاهایی که در خارج از یک ناحیه تولید شده‌اند، برای فروش به آنجا وارد می‌شوند؛ به این کار واردات می‌گویند.

به خرید و فروش کالا در داخل یک کشور یا با کشورهای دیگر، بازرگانی می‌گویند.

اکنون با توجه به موضوع بازرگانی، بهتر می‌توانیم به اهمیت راه‌ها، پی ببریم.

فعالیت

۷- به بسته‌بندی یک کالا توجه کنید و ببینید کارخانه‌ای که آن را تولید کرده، در کجاست. مسیری را که این کالا طی کرده است تا به شهر یا روستای شما برسد، در روی نقشه مشخص کنید.

۸- با پرس و جو از بزرگ‌ترها، چند نمونه از میوه‌ها یا سبزیجاتی را که در ناحیه‌ی شما تولید نمی‌شوند اما در

بازار محل زندگی شما وجود دارند، نام ببرید. **زعفران - پسته - موز - چای - خرما**

انواع وسایل حمل و نقل

به طور کلی، راه‌ها و وسایل حمل و نقل به سه دسته تقسیم می‌شوند: زمینی، هوایی و آبی.

حمل و نقل زمینی

به تصویر نگاه کنید و وسایل حمل و نقل زمینی را نام ببرید. حمل و نقل زمینی از دو طریق انجام می‌شود: راه‌های جاده‌ای، راه آهن.

← (جاده‌ای) →

(راه آهن)

راه‌های جاده‌ای: به نقشه‌ی جاده‌های

کشور ایران توجه کنید. مسافران و کالاها با عبور از این راه‌ها در شهرها و روستاهای کشور جابه‌جا می‌شوند.

بعضی از راه‌های جاده‌ای «آزادراه» هستند؛ یعنی در آنها، مسیر رفت و برگشت با مانع‌هایی از هم جدا شده‌اند. بنابراین، در آزادراه‌ها خطر تصادف خودروها از روبه‌رو کمتر است.

رعایت ایمنی در جاده‌ها

رانندگان و مسافران باید در سفرهای جاده‌ای، نکات ایمنی را رعایت کنند تا حادثه‌ی ناگواری برای آنها،

پیش نیاید.

بی‌توجهی به نکات ایمنی باعث حوادث ناگوار می‌شود.

- همه‌ی سرنشینان خودروها، یعنی رانندگان و مسافران، باید کمربندهای ایمنی را ببندند.
- رانندگان باید با حواس جمع رانندگی کنند. صحبت کردن راننده با تلفن همراه یا دیگران و نیز خوردن و آشامیدن در حین رانندگی باعث بروز حادثه می‌شود.
- اغلب تصادف‌ها در اثر سرعت غیرمجاز رخ می‌دهند. رانندگی کردن با سرعت زیاد نشانه‌ی مهارت و شجاعت نیست.

